

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**Nowe regulacje prawne
z zakresu zdrowia roślin**

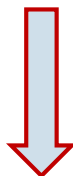
Departament Hodowli i Ochrony Roślin

Poznań, 2019

Obecne regulacje z zakresu zdrowia roślin

dyrektywa Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie

ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin

Przyczyny rewizji dotychczasowych regulacji

- doświadczenia wynikające z funkcjonowania dyrektywy 2000/29/WE
- nowe wyzwania z obszaru ryzyka fitosanitarnego (zmiany klimatyczne, intensyfikacja obrotu handlowego, turystycznego)
- przypadki zawleczenia do UE nowych organizmów szkodliwych dla roślin (*Bursaphelenchus xylophilus*, *Xylella fastidiosa*, *Anoplophora*, *Rhynchophorus ferrugineus*, *Dryocosmus kuriphilus*, *Diabrotica virgifera*, *Drosophila suzukii*)
- zmiana formy prawnej z dyrektywy na rozporządzenie

Cele rewizji dotychczasowych regulacji

- **zwiększenie ochrony UE przed introdukcją organizmów szkodliwych z państw trzecich**
- **większa harmonizacja systemu „*paszportowania roślin*”**
- **rewizja koncepcji stref chronionych**
- **poprawa spójności przepisów z zakresu zdrowia roślin oraz przepisów z zakresu roślinnego materiału rozmnożeniowego (organizmy jakościowe / niekwwarantannowe organizmy regulowane)**
- **ujednoczenie zasad prowadzenia kontroli urzędowych w całym łańcuchu żywnościowym**

Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

dyrektywa Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie

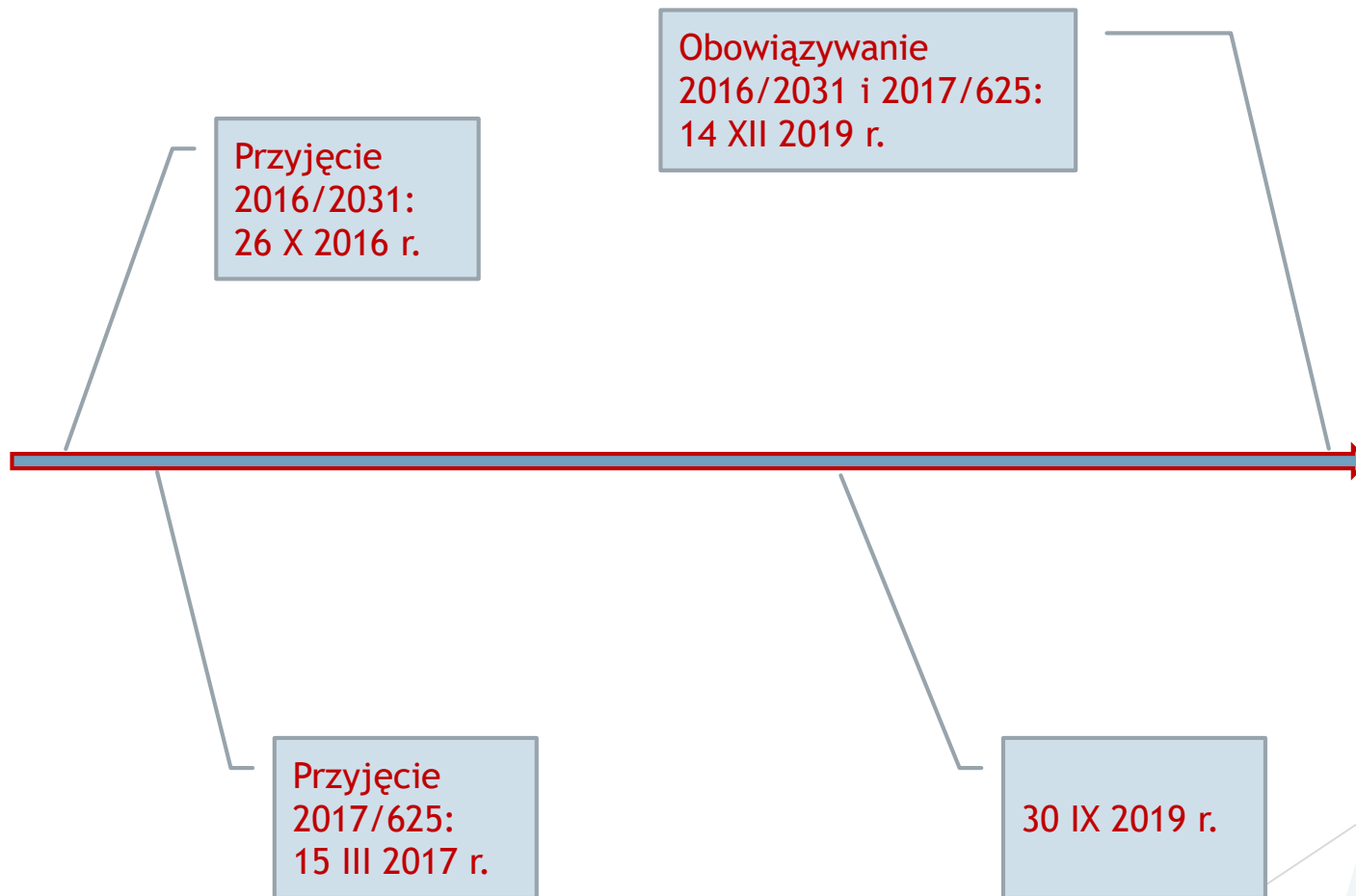

14 grudnia 2019 r.

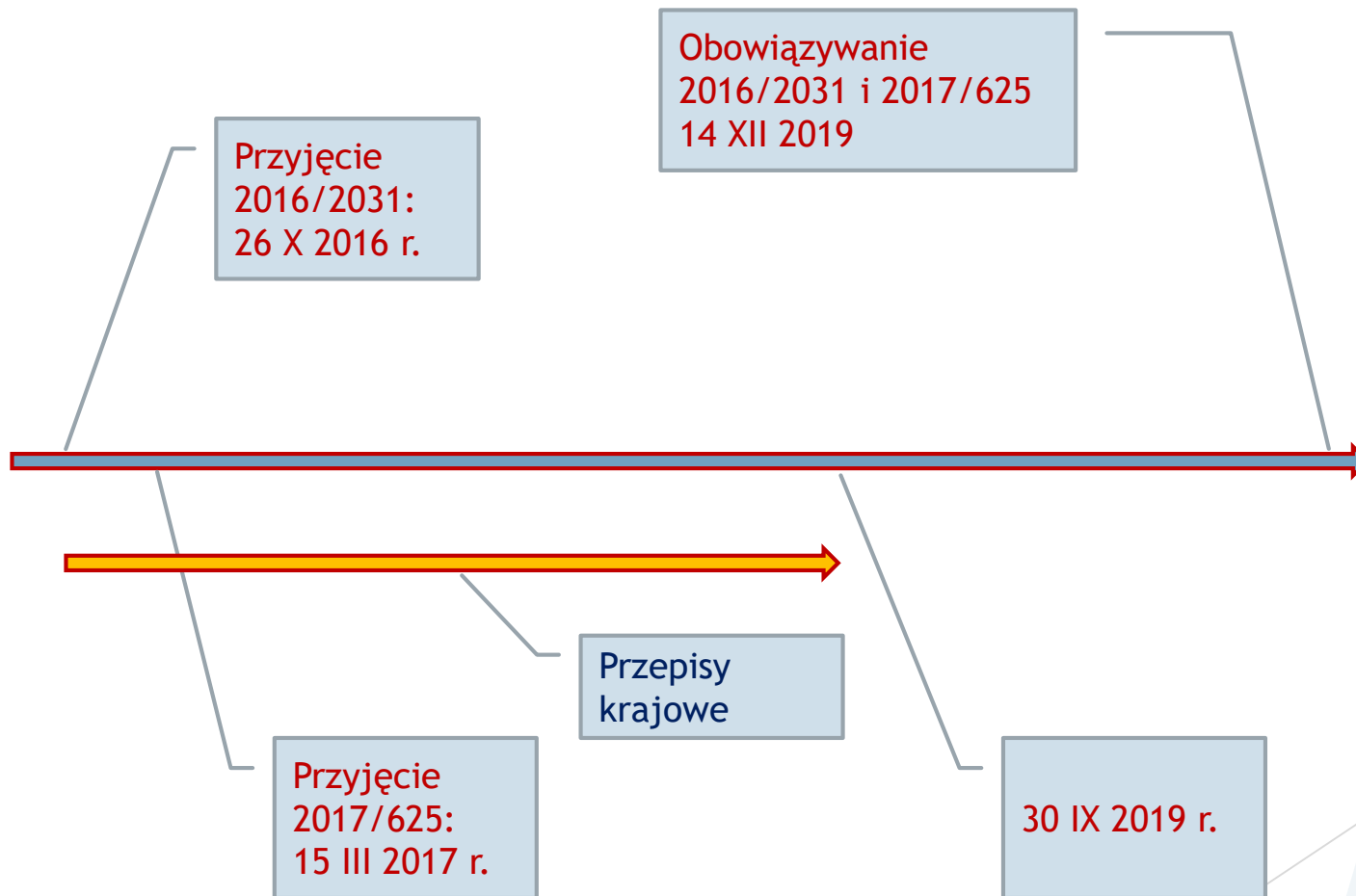
rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin [...]

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin [...]

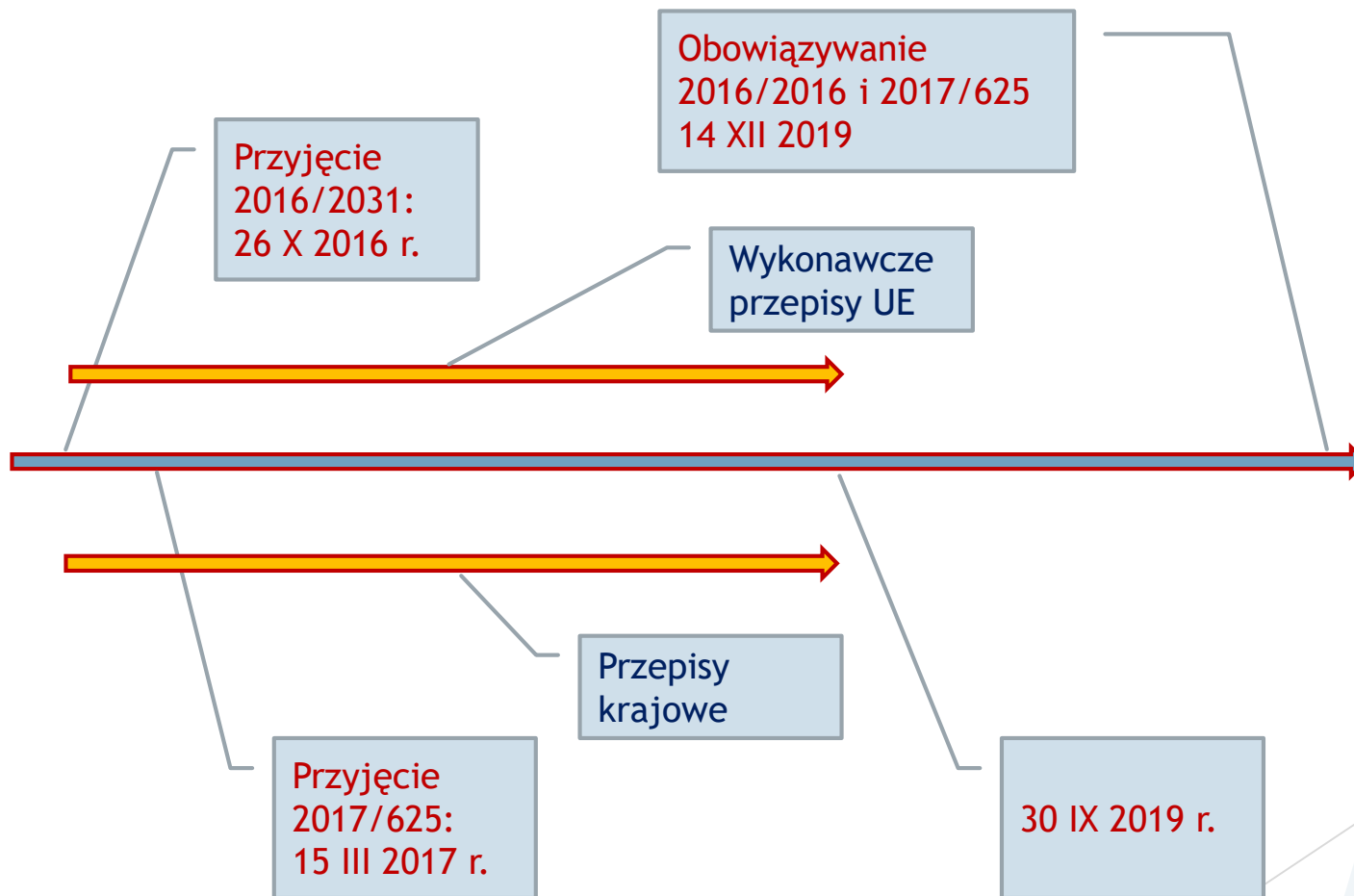
Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

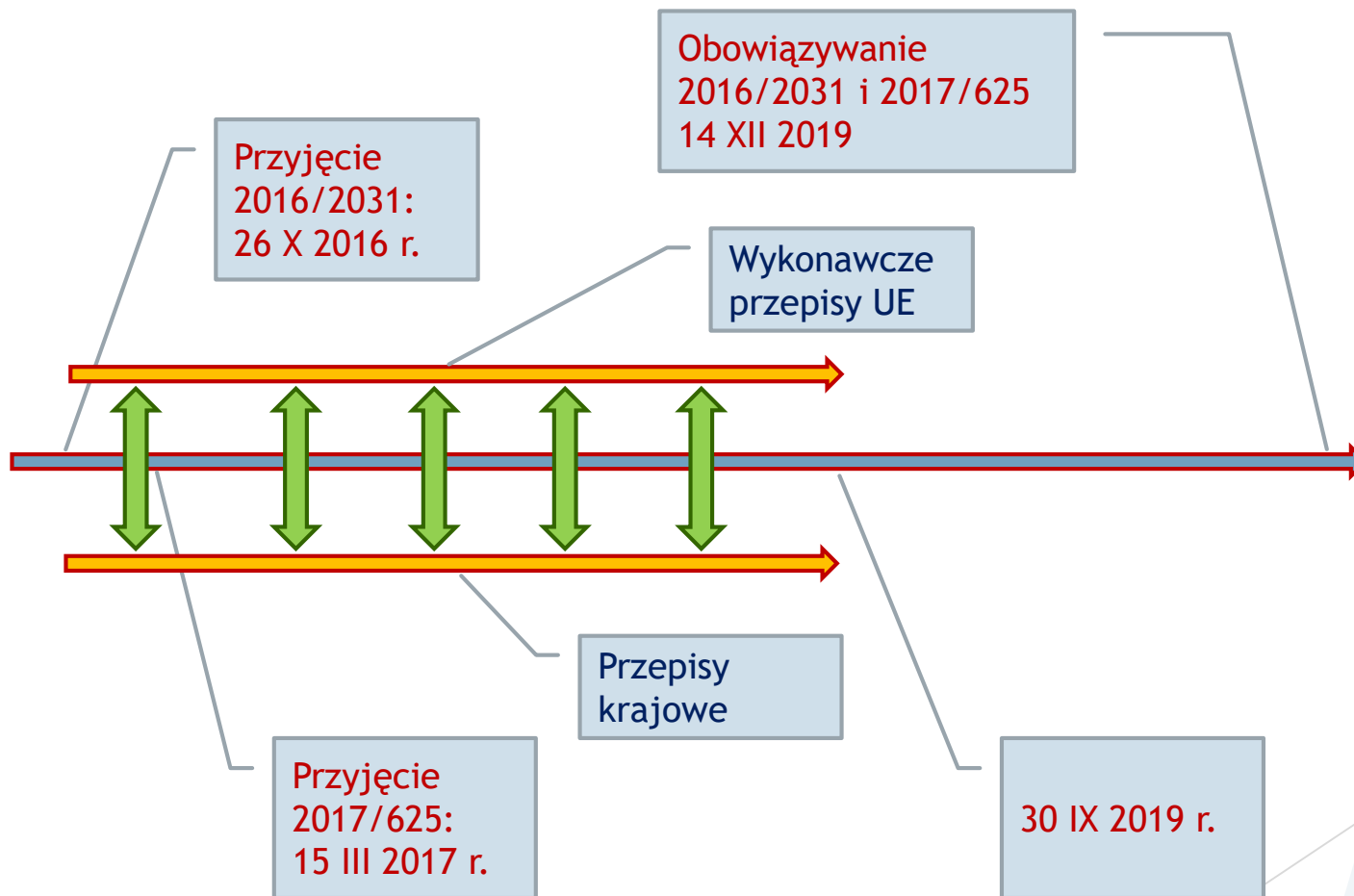
Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

Agrofagi

podstawowe zasady nadzoru fitosanitarnego wynikające z rozporządzenia 2016/2031 opierają się na postanowieniach dyrektywy 2000/29/WE

przepisy wykonawcze do rozporządzenia 2016/2031 określą listy:

- agrofagów kwarantannowych dla UE (w tym priorytetowych)
- agrofagów kwarantannowych dla stref chronionych
- niekwarantannowych agrofagów regulowanych RNQPs (agrofagi jakościowe)

Agrofagi priorytetowe

agrofagi priorytetowe:

- **ukierunkowanie kontroli**
- **plany awaryjne (*contingency plans*)**
- **ćwiczenia symulacyjne**
- **plany zwalczania (*eradication plans*)**

Reżim importowy

dyskusja na temat reżimu importowego:

- **system otwarty (lista negatywna)**
- **system zamknięty (lista pozytywna)**
- **system częściowo zamknięty** (stanowisko PL - lista pozytywna dla wybranych kategorii towarów – rośliny przeznaczone do sadzenia, drzewa i krzewy przeznaczone do sadzenia)

Reżim importowy

elementy obecnego reżimu importowego:

- **KE określi wykaz towarów, których import jest zabroniony**
- **KE określi wykaz towarów, które muszą spełniać wymogi szczególne (obecnie wymagania specjalne) – towary te obejmie wymóg zaopatrzenia w świadectwo fitosanitarne, wymóg granicznej kontroli fitosanitarnej**

Reżim importowy

wzmocnienie reżimu importowego:

- delegacja dla KE do określenia wykazu towarów, których import do UE jest zabroniony do czasu przeprowadzenia pełnej analizy wskazującej, czy możliwe jest określenie warunków ich bezpiecznego importu (towary wysokiego ryzyka), wg następujących kryteriów :
 - import jako drzewa lub krzewy do sadzenia
 - pozyskiwanie ze stanu naturalnego
 - uprawa na otwartej przestrzeni
 - szczególna podatność na porażenie przez agrofagi, bezobjawowe porażenie przez agrofagi

Reżim importowy

delegacja została wykonana przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji 2018/2019:

- szereg gatunków drzew liściastych, przeznaczonych do sadzenia (innych niż nasiona i kultury *in vitro*): *Acer*, *Alnus*, *Castanea*, *Corylus*, *Crataegus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Malus*, *Populus*, *Quercus*, *Salix*, *Tilia*, *Ulmus*, etc.
- *Ullucus tuberosus*,
- owoce *Momordica*, z obszarów występowania *Trips palmi*

Reżim importowy

wzmocnienie reżimu importowego:

- **wszystkie rośliny importowane na terytorium UE powinny być zaopatrzone w świadectwo fitosanitarne (niezależnie od towarów dla których określone zostały wymagania specjalne), o ile na podstawie analizy ryzyka nie zostanie stwierdzone, iż nie jest to konieczne dla zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego UE (delegacja dla KE)**

Reżim importowy

delegacja została wykonana przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji 2018/2019:

- owoce *Ananas comosus*
- owoce *Cocos nucifera*
- owoce *Durio zibethinus*
- owoce *Musa*
- owoce *Phoenix dactylifera*

Reżim importowy

wzmocnienie reżimu importowego:

- **przyjmowanie tymczasowych środków fitosanitarnych wobec towarów, dla których brak jest dostatecznej wiedzy o stwarzanym ryzyku fitosanitarnym (delegacja dla KE)**

Paszporty roślin

paszporty roślin:

- **wszystkie rośliny przeznaczone do sadzenia inne niż nasiona**
- rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty objęte tym obowiązkiem na podstawie przepisów dotychczasowych (załącznik V Część A pkt I dyrektywy 2000/29)
- rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty objęte regulacjami szczegółowymi dotyczącymi zwalczania agrofagów
- **nasiona, dla których określono wymagania w zakresie RNQP**
- rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty objęte wymaganiami importowymi

Paszporty roślin

paszporty roślin:

- **paszporty roślin wydaje upoważniony podmiot, wyjątkowo służba właściwa do spraw zdrowia roślin**
- **ocenę (*examination*) zdrowotności wykonuje upoważniony podmiot** (chyba że istnieje podejrzenie występowania agrofaga kwarantannowego, przepisy szczegółowe wskazują iż kontrole wykonuje służba właściwa do spraw zdrowia roślin, wymagana jest ocena w sąsiedztwie miejsca produkcji)

Paszporty roślin

Wymagania, jakie powinien spełniać podmiot profesjonalny, aby móc zostać upoważnionym do wydawania paszportów roślin, określa rozporządzenie 2019/827:

- **znajomość przepisów**
- **znajomość dobrych praktyk**
- **dysponowanie planem działania na wypadek stwierdzenia agrofagów podlegających regulacjom prawnym**
- **wiedza i kompetencje do wykonywania ocen**
- **dostęp do sprzętu i urządzeń niezbędnych do dokonywania ocen**
- **wyznaczona osoba do kontaktów**

Zakłada się wprowadzenie obowiązku zdania egzaminu przed wiorin.

Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

dyrektywa – wymaga implementacji do prawa krajowego (wyznacza cele, pozostawiając możliwość wyboru środków do ich realizacji)

rozporządzenie – obowiązuje w sposób bezpośredni w całej Unii Europejskiej

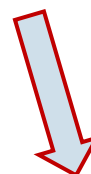
Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

rozporządzenie 2016/2031 i rozporządzenie 2017/625

~~ustawa
z dnia 18 grudnia 2003 r.
o ochronie roślin~~

*ustawa o ochronie roślin przed
agrofagami*

*ustawa o Państwowej Inspekcji
Ochrony Roślin i Nasiennictwa*

Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

ustawa o ochronie roślin przed agrofagami:

- **właściwości i tryb działania organów w odniesieniu do obowiązków wynikających z przepisów rozporządzeń 2016/2031 i 2017/625**
- **sprawy z obszaru zdrowia roślin, nieobjęte regulacjami wskazanymi wyżej rozporządzeń:**
 - ustanawianie miejsc produkcji wolnych od określonych agrofagów
 - ustanawianie obszarów wolnych od określonych agrofagów
 - prowadzenie rejestru eksporterów

Nowe regulacje z zakresu zdrowia roślin

ustawa o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

- **organizację i zasady funkcjonowania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa**
- **zasady i sposób przeprowadzania kontroli przez Inspekcję**
- **organizację i zasady funkcjonowania laboratoriów wykonujących badania na potrzeby Inspekcji**

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ